

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3963/2019
29.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Чедомир Простран, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца „Beta trade“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца „Beta trade“ д.о.о. Београд изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6501/18 од 07.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 29.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6501/18 од 07.02.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 3980/17 од 20.03.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П 3980/17 од 17.05.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА и обавезан тужени „Beta trade“ д.о.о. Београд да тужиоцу исплати износ од 5.365.337,40 динара, са законском затезном каматом од 25.01.2008. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев „Beta trade“ д.о.о. којим је тражио да се обавезе противтужени да му исплати износ од 3.645.337,20 динара, са законском затезном каматом од 24.04.2008. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени „Beta trade“ д.о.о. Београд да тужиоцу АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 769.002,00 динара.

У поступку одлучивања о жалби туженог-противтужиоца „Beta trade“ д.о.о., на основу одржане расправе, Апелациони суд у у Београду је пресудом Гж 6501/18 од 07.02.2019. године, ставом првим изреке, укинуо првостепену пресуду у ставу првом, другом и трећем изреке и пресудио тако што је, ставом другим изреке, обавезао туженог „Beta trade“ д.о.о. да тужиоцу АА исплати износ од 4.595.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.01.2008. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА у делу којим је тражио да се

обавезе тужени да му исплати износ од још 770.337,40 динара са законском затезном каматом од 25.01.2008. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев противтужиоца „Beta trade“ д.о.о. Београд којим је тражио да му АА исплати износ од 3.645.337,40 динара, са законском затезном каматом од 24.04.2008. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени „Beta trade“ д.о.о. Београд да тужиоцу АА накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 625.500,00 динара. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац АА да туженом-противтужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 109.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац „Beta trade“ д.о.о. Београд је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена према одредби члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), који се примењује на основу члана 506. став 2. тог закона.

Овај суд је према члану 408. ЗПП испитао другостепену пресуду у границама побијаног и нашао да ревизија није основана.

У поступку пред нижестпеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА и „ABC Company“ д.о.о. из Београда, правни претходник туженог, закључили су 12.12.2007. године уговор о уступању потраживања. Овим уговором тужилац је као уступилац на пријемника „ABC Company“ д.о.о. пренео целокупно потраживање које је имао према Друштву са ограниченом одговорношћу за производњу и промет изолационих и амбалажних материјала „Страгари“ д.о.о., на основу правноснажне и извршне пресуде Општинског суда у Крагујевцу П 1602/05 од 04.08.2005. године и решења о извршењу Општинског суда у Крагујевцу И 1838/07 од 30.10.2007. године. У закљученом уговору је исказано да уступљено потраживање (главни дуг са обрачунатом каматом и трошковима парничног и извршног поступка) износи на дан закључења уговора 12.12.2007. године укупно 8.240.337,40 динара. Уговорено је да уступилац на пријемника преноси ово своје потраживање у наведеном износу од 8.240.337,40 динара, а да му пријемник за то исплати накнаду у том износу. Рок за испуњење обавезе пријемника према уступилоцу у погледу исплате накнаде, уговорен је на 30 дана од дана закључења уговора. Пријемник је исплатио тужиоцу износ од укупно 3.645.337,40 динара, у периоду од 28.12.2007. године до 24.04.2008. године, уплатама на банковни рачун. С обзиром да није доказано да се нека од уплата односила на испуњење какве друге обавезе претходника туженог према тужиоцу, узето је да се све уплате вршене у периоду након закључења уговора закључно са уплатом од 24.04.2008. године, односе на испуњење уговорне обавезе пријемника уступљеног потраживања по закљученом уговору са тужиоцем од 12.12.2007. године. У складу са налазом и мишљењем судског вештака, суд је утврдио да је тужиоцу од стране пријемника потраживања исплаћен износ од 3.645.337,40 динара, а да неизмирени остатак дуга на име уговорене накнаде износи 4.595.000,00 динара.

Није прихваћено истицано од стране тужиоца да је основом уговора о уступању њему исплаћен мањи износ, нити истицано од стране туженог да је престало дејство уговора о уступању потраживања тиме што је тужилац и после закључења тог уговора, иступао као титулар потраживања у стечајном поступку над дужником „Страгари“ д.о.о. С овим у вези, утврђене су чињенице да је подношење пријаве потраживања од стране тужиоца у стечајном поступку који се водио против стечајног дужника „Страгари“ д.о.о., било договорено још приликом закључења уговора од 12.12.2007. године, као и да у том поступку неће бити реализована исплата потраживања, да је тужилац уз знање претходника туженог поступио у складу са договореним, у стечајном поступку пријавио ово потраживање како би се уз учешће тужиоца обезбедило гласање о плану реорганизације стечајног дужника. Пријава и разврставање потраживања не значе да је тужилац наплатио потраживање које је формално пријавио. То се ни не тврди. О свему наведеном знања је имао претходник туженог као пријемник уступљеног потраживања и у континуитету наставио са испуњењем уговорних обавеза према тужиоцу, уплатама на рачун тужиоца све до 24.04.2008. године, основом и даље егзистентног уговора о уступању потраживања. Другостепени суд је ценио држање претходника туженог односно туженог и закључио да је неприхватљиво оспоравање дејства уговора о уступању потраживања. При том, суд је имао у виду да „АВС Компану“ д.о.о. у стечајном поступку није пријавио уступљено потраживање као своје, већ да је и поред предузетих радњи од стране тужиоца, наставио са исплатама у испуњењу своје обавезе по претходно закљученом уговору са њим, а коначно и да је у погледу накнадно достављене исправе - споразума од 10.06.2008. године који је тужени доставио вештаку, наступила преклузија, с обзиром да је тужени ово једнострано потписано писмено насловљено споразумом, доставио тек у поновном поступку пред првостепеним судом, противно одредби члана 398. став 3. ЗПП. Са изнетих разлога, није прихваћена тврдња туженог да је уговор од 12.12.2007. године раскинут.

Закључивши да је уговор о уступању потраживања пуноважан и да производи дејство, другостепени суд је нашао да је неоснован тужбени захтев туженог као следбеника пријемника за повраћај исплаћеног по уговору, а да је основан тужбени захтев тужиоца као уступиоца за исплату преосталог износа уговорене накнаде. С обзиром на утврђено да уговорена накнада по уговору од 12.12.2007. године за уступљено потраживање коју се правни претходник туженог обавезао да исплати тужиоцу износи 8.240.337,40 динара, да је у периоду од 28.12.2007. године до 24.04.2008. године на име измирења своје уговорне обавезе исплатио износ од 3.645.337,40 динара, разлика ових износа чини неизмирену главницу дуга, на чију исплату је тужени обавезан, заједно са законском затезном каматом од 25.01.2008. године до исплате, сагласно одредбама члана 262. став 1. и 277. Закона о облигационим односима.

Захтев тужиоца преко досуђеног износа од 4.595.000,00 динара до траженог, за износ од 770.337,40 динара са каматом, је другостепени суд одбио као неоснован. Одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог противтужиоца за повраћај износа од 3.645.337,40 динара, с обзиром да износ од 3.645.337,40 динара није исплатио без основа противтуженом, већ на основу пуноважног уговора од 12.12.2007. године који није раскинут.

Врховни касациони суд је оценио да је правилна одлука другостепеног суда.

Неосновано се ревизијом туженог истиче да је уговор о уступању потраживања фиктиван правни посао зато што је тужилац исто потраживање пријавио као своје у стечајном поступку, да је том пријавом тужилац признао да је уговор о уступању потраживања био фиктиван у смислу члана 66. Закона о облигационим односима, па да тај уговор дејство не производи и да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Према члану 442. Закона о облигационим односима, кад је уступање потраживања извршено уговором са накнадом, уступилац одговара пријемнику за постојање потраживања у часу кад је извршено уступање, али према члану 443. став 1. не одговара и за наплативост потраживања ако то уговором странке нису одредиле.

У овом случају, између уговорника уступања потраживања није уговорено да уступилац одговара за наплативост уступљеног потраживања. Независно од наплативости уступљеног, уступилац је овлашћен да захтева накнаду од пријемника.

Уговор о уступању потраживања је закључен као пуноважан уговор, сагласношћу воља уговорних страна, што у питање није доведено. То није недозвољени правни посао, нити је такав постао због чињенице да је тужилац накнадно узео учешћа у стечајном поступку против предузећа према којем је имао потраживање које је уступио претходнику туженог, под околностима које су утврђене. Уговор закључен између странака је делом извршен. Основа нема тврдњи да је у питању фиктиван правни посао. Плаћање уговорене накнаде за уступљено потраживање је текло и пре и после тужиочеве пријаве потраживања у стечајном поступку против дужника уступљеног потраживања. Та чињеница на утиче на постојање уговором успостављене обавезе претходника туженог да тужиоцу исплати утврђену накнаду. Због учињене пријаве у стечајном поступку која није резултирала наплатом потраживања, потраживање тужиоца према туженом није угашено.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана и на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио је као у ставу првом изреке.

Туженом- противтужиоцу не припада накнада трошкова ревизијског поступка, с обзиром да са ревизијом није успео, због чега је применом члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић